

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 13 września 2016 roku odmówił J. O. prawa do emerytury. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udokumentował wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku ZUS przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku okresy: 25 lata i 2 miesiące ogólnego stażu pracy oraz 12 lat i 11 miesięcy stażu w szczególnych warunkach.

/decyzja – k. 60 akt ZUS/

W dniu 18 października 2016 roku J. O. wniósł odwołanie od ww. decyzji podnosząc, że nie zgadza się z ustaleniami organu rentowego. Wnioskodawca wniósł o jej zmianę poprzez ustalenie prawa do emerytury i uwzględnienie okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach od dnia 1 sierpnia 1988 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku na stanowisku kierowca samochodu ciężarkowego w Zakładach (...) w Ł..

/odwołanie – k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 26 października 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

(odповідь na odwołanie – k. 6)

Na rozprawie w dniu 15 marca 2017 roku wnioskodawca poparł odwołanie zaś pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowiska stron k. 43/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny

Wnioskodawca J. O. urodził się w dniu (...).

Skarżący, w dniu 13 września 2016 roku złożył wniosek o emeryturę. Wnioskodawca nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego.

/wniosek – k. 1-4 akt ZUS/

Wnioskodawca ukończył zasadniczą szkołę samochodową. Z zawodu jest mechanikiem samochodowym i kierowcą.

/kwestionariusz osobowy - akta osobowe w kopercie k. 27/

J. O. posiada prawo jazdy kategorii A, (...) C, (...) i (...) i uprawnienia te zdobył w wojsku.

/podanie o przeniesienie z dnia 30 czerwca 1988 roku - akta osobowe w kopercie k. 27/

W okresie od 2 listopada 1978 do 8 kwietnia 1986 roku J. O. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...), w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy. W umowie o pracę, obok wynagrodzenia zasadniczego uwzględniono także dodatek za prowadzenie pojazdów i ryczałt za konwój.

Wnioskodawca pracował w D. (...), co uwidocznione zostało na listach płac. Dostawał, obok stałych składników wynagrodzenia, premie za oszczędność paliwa oraz dodatek za prowadzenie pojazdu z przyczepą.

W karcie obiegowej wpisano, że wnioskodawca pracuje jako kierowca samochodu ciężarowego.

Dowód: kopia akt osobowo – płacowych w aktach ZUS k 18-34

Zakład zajmował się odbiorem skór zwierzęcych i przekazywaniem ich do garbarni. Wnioskodawca pracował tam wyłącznie jako kierowca samochodu ciężarowego z przyczepą i zajmował się przewożeniem tych skór z ubojni do innych punktów. Jeździł samochodem marki J. o ładowności 10 ton plus przyczepa, również o ładowności 10 ton. Pracował na cały etat, na jedną zmianę, od 7.00 do 15.00. Miał przydzielony na stałe jeden samochód. Rano dostawał dyspozycje co i gdzie ma przewieźć. Wnioskodawca nie jeździł z konwojentem i to on osobiście był odpowiedzialny za pobrany i przewożony towar. Z tego tytułu miał dodatek za konwojowanie. Nie ładował osobiście towaru na samochód, a jedynie pomagał i doglądał załadunku. Kwitował również odpowiednie dokumenty, związane z przewożonym towarem.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawcy k 44 w zw. z k 36 odwrót

Wnioskodawca w okresie od dnia 21 maja 1988 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku był zatrudniony w Zakładach (...) w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy. J. O. zajmował następujące stanowiska pracy tj.

- robotnika transportu od dnia 21 maja 1988 roku do dnia 3 czerwca 1988 roku;
- nawijacza tkanin od dnia 4 czerwca 1988 roku do dnia 19 lipca 1988 roku;
- kierowcy od dnia 20 lipca 1988 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku.

Dowód: umowa o pracę z dnia 21 maja 1988 roku - akta osobowe w kopercie k. 27, podanie o przeniesienie z dnia 4 czerwca 1988 roku - akta osobowe w kopercie k. 27, umowa o pracę z dnia 4 czerwca 1988 roku - akta osobowe w kopercie k. 27, podanie o przeniesienie z dnia 30 czerwca 1988 roku - akta osobowe w kopercie k. 27, karta obiegowa przeniesienia z dnia 18 lipca 1988 roku akta osobowe w kopercie k. 27, świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 1992 roku k. 8 akt ZUS, angaż z dnia 20 lipca 1988 roku – akta osobowe w kopercie k. 27, karta obiegowa z dnia 17 maja 1988 roku oraz karta obiegowa z dnia 30 kwietnia 1992 roku - akta osobowe w kopercie k. 27, przesłuchanie wnioskodawcy k.44 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 8 lutego 2017 roku 00:00:46- 00:23:50

Zakład (...) mieścił się w Ł. przy ul. (...), produkował tkaniny jedwabne, ornaty i tkaniny zasłonowe.

Wnioskodawca pracując w Zakładach (...) w Ł. na stanowisku kierowcy przewoził tkaniny oraz różne chemiczne rzeczy. Pracował na jedną zmianę od godziny 7.00 do 15.00. Rano zgłaszał się do działu transportu, tam dostawał polecenie od kierownika, co danego dnia ma przewozić oraz trasę. Wnioskodawca przewoził tkaniny z produkcji mieszczącej się przy ul. (...) do farbiarni znajdującej się przy ul. (...). Rozwoził także towar do sklepów w Ł. jak i do innych miast. Każdy kierowca - wnioskodawca również - jeździł razem z konwojentem, który kwitował odbiór towaru, rozliczał się przy załadunku i rozładunku. Konwojent nigdy nie prowadził samochodu. Natomiast do obowiązków wnioskodawcy jako kierowcy należało prowadzenie pojazdu, załadowanie i rozładowanie towaru. Konwojent pomagał przy załadunku i rozładunku, który maksymalnie mógł trwać do 1,5 godziny. Zdarzało się, ale bardzo rzadko, że wnioskodawca prowadził autobus.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawcy k.44 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 8 lutego 2017 roku, zeznania świadka S. A. k. 43 v, zeznania świadka M. K. k. 43v - 44

Dział (...) Zakładu (...) w Ł. w pewnym okresie został wydzielony jako oddzielna spółka. Wnioskodawca, podobnie jak pozostali kierowcy przeszedł do pracy w nowej spółce. Wydzielona spółka nadal świadczyła usługi na rzecz zakładu (...), ale również zaczęła świadczyć usługi innym podmiotom. Utworzona spółka przejęła z Zakładów (...) samochody ciężarowe. J. O. jeździł samochodem ciężarowym o masie powyżej 3,5 tony marki (...). Wnioskodawca przewoził towary dla (...), ale zdarzyło się, że woził towar także dla innych firm np. przewoził gotowe meble.

Dowód: przesłuchanie wnioskodawcy k.44 w zw. z wyjaśnieniami złożonymi na rozprawie w dniu 8 lutego 2017 roku

Zakład (...) w Ł. nie wystawił wnioskodawcy świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W wystawionym przez pracodawcę, w dniu 30 kwietnia 1992 roku zwykłym świadectwie pracy wskazano, że J. O. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, od dnia 21 maja 1988 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku, zajmując ostatnio stanowisko kierowcy.

(świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 1992 roku – akta osobowe w kopercie k. 27)

J. O. udokumentował na dzień 1 stycznia 1999 roku ogólny staż pracy w wymiarze 25 lat i 2 miesiące.

/bezsporne, a nadto decyzja k. 60 akt ZUS/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uwzględnił wnioskodawcy jako zatrudnienie w szczególnych warunkach okres 12 lat i 11 miesięcy. Do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych organ rentowy nie uznał zatrudnienia od 2 listopada 1978 roku do 8 kwietnia 1986 roku w (...) Przedsiębiorstwie (...), ponieważ wnioskodawca nie złożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Przedłożone świadectwo pracy z dnia 7 kwietnia 1986 roku wskazuje, że w całym okresie wnioskodawca pracował na stanowisku - "kierowca". Złożona dokumentacja zastępcza w postaci karty obiegowej, umowy o pracę, kart wynagrodzeń potwierdza zatrudnienie na stanowiskach: kierowcy, kierowcy ciężarowego, kierowcy samochodu ciężarowego, które to stanowiska nie występują w zarządzeniu resortowym, któremu podlegał zakład pracy. Ponadto zapisy na kartach wynagrodzeń nic potwierdzają faktu wykonywania przez wnioskodawcę pracy w warunkach szkodliwych, nie można również ustalić jej charakteru na podstawie przedłożonych dowodów. Organ rentowy nie zaliczył także okresu od 8 kwietnia 1977 roku do 22 kwietnia 1977 roku z powodu przerwy w zatrudnieniu, spowodowanej nie podjęciem pracy po odbyciu zasadniczej służby wojskowej

/decyzja - k. 60 akt ZUS/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku (vide art. 196 ustawy) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Jak dalej stanowi ust. 2 powołanego przepisu, emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z § 3 i 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 roku, nr 8, poz. 43 ze zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace

w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 ust. 1 wskazanego rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

W rozpoznawanej sprawie nie było wątpliwości, że wnioskodawca spełnia ustawowe przesłanki co do wieku, ponieważ ukończył 60 lat w dniu 4 lipca 2015 roku. Nie jest również członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz ma wymagany, na dzień 1 stycznia 1999 roku okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący co najmniej 25 lat. Organ rentowy zakwestionował jednak wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jak ustalił Sąd, stanowisko to nie znajduje oparcia w obowiązujących w tym zakresie przepisach ani w stanie faktycznym sprawy.

Regulacja § 2 Rozporządzenia, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed Sądem. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach, Sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym zeznaniami świadków.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy, na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach, dopuścił dowód z zeznań świadków, przesłuchania wnioskodawcy oraz przeprowadził dowód z dokumentacji osobowo – płacowej wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...), w okresie od 2 listopada 1978 do 8 kwietnia 1986 roku oraz w Zakładach (...) w Ł. w okresie od 21 maja 1988 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku.

Przyczyną nieuwzględnienia przez organ rentowy powyższych okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych był brak świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Organ rentowy uznał za nieudowodnioną okoliczność, że wnioskodawca pracował spornym okresie jako kierowca samochodów ciężarowych o całkowitym ciężarze powyżej 3,5 tony.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że J. O., w okresie od 2 listopada 1978 do 8 kwietnia 1986 roku, był zatrudniony jako kierowca samochodu ciężarowego. Co więcej, analiza dokumentacji płacowej pozwala przyjąć, że wnioskodawca prowadził samochód ciężarowy wraz z przyczepą, a zatem jego łączna ładowność znacznie przewyższała masę 3,5 tony. Sąd, w sposób szczególny przeanalizował każdą listę płac, załączoną do akt ZUS i przyjął, że z całą pewnością przez cały 1983, 1984, 1985 i cztery miesiące 1986 roku (czyli do końca

zatrudnienia), wnioskodawca pracował jako kierowca samochodu ciężarowego z przyczepą. Dostawał za to, co miesiąc odpowiedni dodatek.

Zdaniem Sądu we wcześniejszym okresie, tj od 1978 roku, wnioskodawca był również kierowcą, ponieważ z list płac wynika, że co miesiąc otrzymywał dodatek za oszczędność paliwa, a jest to składnik wynagrodzenia charakterystyczny wyłącznie dla stanowiska kierowcy. Nie ma jednak dokumentów potwierdzających, że wnioskodawca w tych latach prowadził samochód ciężarowy, dlatego Sąd bezkrytycznie nie przyjął tego okresu zatrudnienia jako pracy w warunkach szczególnych.

Powyższe nie zmienia jednak faktu, że doliczenie pracy za lata 1983 - 1986 do brakujących lat pracy w szczególnych warunkach, pozwala przyjąć, że zostały spełnione wszystkie przesłanki, aby przyznać wnioskodawcy emeryturę.

ZUS uwzględnił 12 lat i 11 miesięcy. Dodając do tego 3 lata 3 miesiące i 4 dni, wnioskodawca ma ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Sąd nie uwzględnił natomiast pracy od dnia 20 lipca 1988 roku do dnia 30 kwietnia 1992 roku w Zakładach (...).

Po pierwsze wnioskodawca pracował tam na różnych stanowiskach. Wprawdzie, z dokumentacji wynika, że od 20.07.1988 roku przeniesiony został na stanowisko kierowcy, to jednak nie ma jakiegokolwiek dokumentu potwierdzającego, że był kierowcą samochodu ciężarowego i to w pełnym wymiarze godzin.

Po drugie, jak zeznał sam wnioskodawca, dokonywał on również załadunku i rozładunku towaru, a zatem w ciągu dnia pracy wykonywał nie tylko pracę kierowcy, ale także inne czynności.

Sąd nie odmówił wiarygodności ani twierdzeniom wnioskodawcy, ani zeznaniom świadków co do tego, że w spornym okresie wnioskodawca pracował jako kierowca, ale analiza całego materiału dowodowego, w tym akt osobowych, nie pozwala na przyjęcie, że była to praca w pełnym wymiarze czasu pracy i wyłącznie na samochodach ciężarowych

Wnioskodawca pracował codziennie w godz. Od 7.00 do 15.00. Do obowiązków wnioskodawcy jako kierowcy należało załadowanie i rozładowanie towaru oraz jego przewożenie np. z produkcji do farbiarni, do sklepów w Ł. i innych miast. Przy czym przy załadunku i rozładunku pomagał jeżdżący z wnioskodawcą konwojent, a całość zajmowała nie więcej niż 1,5 godziny.

Analiza treści wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku wskazuje, że wymieniona w pkt 2 działu VIII praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony jest pracą w szczególnych warunkach. Natomiast w zarządzeniu nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 roku w dziale VIII pod pozycją 2 w pkt 1 wymienione zostało stanowisko kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Powyższe pozwoliło Sądowi Okręgowemu przyjąć, że wnioskodawca od 1 stycznia 1983 do 4 kwietnia 1986 wykonywał prace wymienione w pkt 2 działu VII wykazu A do powołanego rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku - co łącznie z okresem uwzględnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych daje ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych – na dzień 1 stycznia 1999 roku.

Na podstawie art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do emerytury powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do jej nabycia.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca w dniu 13 września 2016 roku złożył wniosek o świadczenie emerytalne, zaś urodził się w dniu (...), a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 1 września 2016 roku tj. od dnia spełnienia

wszelkich warunków określonych cytowanymi przepisami, czyli od pierwszego dnia miesiąca złożenia wniosku o świadczenie.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć pełn. ZUS plus akta rentowe

E.W.